

Stražarska

Kula

i
Glasnik Kristove Prisutnosti

STIJENO VJEKOVA
Jer nitko ne može postaviti
drugi temelj
OTKUPNINA ZA SVE

„Stražaru, što je u pogledu noći?”

„Jutro dolazi, a i noć!” (Izaija 21:12,13)

POLUMJESEČNIK

SVEZ. XXIV

1. SVIBNJA, 1903

BROJ 9

SADRŽAJ

Pogledi sa Stražarske kule	477
Pogled astrologa	477
Pripreme za milenij	477
Samo obličje pobožnosti	477
Neobična gledišta o nevjericima	478
Prikladna riječ o Kršćanskoj znanosti	478
Molitva Kršćanske znanosti	482
Ujedinjeno prezbitrijansko gledište	482
Trpjeti kao kršćani	483
„Gospodin je stao kraj njega”	486
Odgovori na zanimljiva pitanja	488

„Na stražu ću svoju stati, na kulu se postaviti, i motriti da vidim što će mi on reći, i što da mu odgovorim kada budem ukoren.” (Hab. 2:1)

Na zemlji tjeskoba naroda i smetenost, huka mora i valova (nemirni i nezadovoljni). Ljudima će srca klonuti od straha i od iščekivanja onoga što dolazi na svijet: jer će se uzdramti sile nebeske (crkvene vlasti)...kada vidite da se to događa, znajte da je blizu kraljevstvo Božje. Podignite pogled i podignite svoje glave; jer se približava vaše otkupljenje.—Luka 21:25-31

OVAJ ČASOPIS I NJEGOV SVETI ZADATAK

Ovaj časopis je jedan od glavnih faktora ili instrumenata u sistemu Biblijske Pouke, ili „Bogoslovnog Proširenja,” koje je sada predstavljeno u svim dijelovima civiliziranog svijeta po WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY, ovlaštenog 1881, „Za Promicanje Kršćanske Spoznaje.” On ne služi samo kao učionica gdje se Istraživači Biblije mogu sastati na studij Božanske Riječi, nego također i kao kanal komunikacije kroz kojeg se do njih može doći sa obavijestima o Kongresima Društva i o dolasku putujućih predstavnika nazvanih „Putujući starješine,” i biti osvježeni sa izvještajima o Kongresima.

Naše „Berejske Pouke” su tematska ponavljanja ili pregledi STUDIJA koje je naše Društvo izdalo, većinom ugodno uređene, i vrlo korisne svima koji bi zaslužili jedini počasni stupanj kojeg Društvo odobrava, naime, *Verbi Dei Minister* (V.D.M.), koji, kada ga se prevede na hrvatski glasi: *Sluga Božanske Riječi*. Naše obrađivanje Međunarodnih Pouka Nedjeljne Škole je posebno za starije Istraživače Biblije i Učitelje. Neki to obilježje smatraju neophodnim.

Ovaj časopis čvrsto brani jedini pravi temelj Kršćanske nade koji je sada tako općenito negiran – Otkupljenje kroz dragocjenu krv „Čovjeka Krista Isusa, koji je dao sebe kao *Otkupninu* [odgovarajuću cijenu, zamjenu] za sve.” (1. Pet. 1:19; 1. Tim. 2:6) Gradeći na tom sigurnom temelju sa zlatom, srebrom i dragocjenim kamenjem (1. Kor. 3:11-15; 2. Pet. 1:5-11) Riječi Božje, njegov daljnji zadatak je da „svima rasvijetli što je zajedništvo tajne koja od početka svijeta bijaše skrivena u Bogu...da sada crkvi bude obznanjena mnogovrsna mudrost Božja...koja u drugim naraštajima nije bila obznanjena ljudskim sinovima kao što je sada obznanjena.” (Efež. 3:5-9,10)

Oslobođen je utjecaja bilo koje organizacije, sekte ili ljudskog učenja, dok nastoji sve više i više dovesti svaki svoj izričaj u što potpuniju podložnost volji Božjoj u Kristu, kako je izražena u Svetom Pismu. Prema tome časopis je slobodan objaviti odvažno sve ono što je Gospodin rekao – u skladu sa Božanskom mudrošću koja nam je data da to razumijemo. Naš stav nije dogmatičan, nego uvjeren; jer mi znamo što tvrdimo, koračajući sa bezuvjetnom vjerom po sigurnim Božjim obećanjima. Povjerali smo mu pouzdanje, da bude korišten jedino u Njegovoj službi; otud naše odluke u odnosu na ono što se može i što se možda neće pojaviti na njegovim stranicama da to mora biti u skladu s našom prosudbom onoga što je Njemu ugodno, učenjem Njegove Riječi, za izgrađivanje Njegovog naroda u milosti i spoznaji. I mi ne samo da pozivamo nego mi potičemo naše čitatelje da si dokažu sve izjave iz časopisa s nepogrešivom Riječju na koju se stalno ukazuje, kako bi se olakšalo takvo ispitivanje.

Za nas Biblija jasno uči:

DA JE CRKVA „HRAM” ŽIVOG BOGA – njegova „građevina,” čija gradnja traje cijelo Evandeosko doba – otkad je Krist postao Otkupitelj svijeta i „glavni kamen” ovog hrama kroz kojega će kad bude završen Božji blagoslovi doći svim narodima i oni će imati pristup Njemu. – 1 Kor.3:16, 17; Ef. 2:20-22; 1 Moj. 28:14; Gal.3:29

DA SE U MEĐUVREMENU NASTAVLJA KLESANJE, OBLIKOVANJE I POLIRANJE posvećenih vjernika u Kristovo djelo pomirenja, i kada posljednji od tog „živog kamenja”, „izabranog i dragocjenog” bude bio spreman, Veliki Graditelj će ih sve dovesti k sebi kroz prvo uskrsnuće; i hram će biti ispunjen slavom i biti će mjesto sastajanja Boga i ljudi tijekom Milenija. – Otkr. 15:5-8

DA JE TEMELJ NADE ZA CRKVU I SVIJET zasnovan na činjenici da je Isus Krist, milošću Božjom, okusio smrt za svakoga, „otkupnina za sve” i da će on biti „istinita svjetlost, koja obasjava svakoga čovjeka i koja dolazi na svijet” u određeno vrijeme. – Hebr. 2:9; Ivan 1:9; 1 Tim. 2:5,6

DA JE NADA CRKVE da će biti poput svog Gospodina, „vidjeti ga kakav doista jest”, biti „sudionikom božanske prirode”, i imati udjela u njegovoj slavi kao sunasljednici. – 1 Ivan 3:2; Ivan 17:24; Rim.8:17; 2 Pet.1:4

DA JE SADAŠNJI ZADATAK CRKVE usavršavanje svetaca za buduće djelo službe; razvijanje u sebi svake milosti; biti Božji svjedok svijetu; i pripremiti se da budu kraljevi i svećenici u sljedećem dobu. – Ef. 4:12; Mat. 24:14; Otkr. 1:6; 20:6

DA JE NADA ZA SVIJET milenijsko kraljevstvo u kojemu će *svi* dobiti priliku biti blagoslovljeni spoznajom i svim drugim – vraćanje svega onog što je Adam izgubio, svima koji to prihvate i koji budu bili poslušni, iz ruku njihovog Otkupitelja i njegove proslavljene Crkve – dok će svi nepopravljivi biti zauvijek *uništeni*. – Djela 3:19-23; Iza. 35

POGLEDI SA STRAŽARSKE KULE

Gledište astrologa

Ozbiljno dovodimo u pitanje sve tvrdnje astrologije. Ipak, sljedeće – bez obzira na izvor prijedloga, čak i ako dolaze od samog Protivnika – čini se izuzetno istinitim prema našim očekivanjima temeljenim na Riječi Gospodnjoj. Iz tog ih razloga ovdje predstavljamo, kako slijedi:

„Saturn je predstavnik velike pokretačke snage koja je do sada dominirala umom čovjeka. Velike organizacije kapitala, koje sada privlače toliko pažnje, zapravo su posljednja velika borba ovog boga Saturna da spasi svoje prijestolje. Ali njegovi naponi bit će uzaludni, no daleko od beskorisnih, jer on slijepo služi još većem Bogu na isti način kao što su i ostali planeti slijepo pridonijeli Saturnovoj slavi.

„Jupiter, koji predstavlja zakon, religiju i moralnost, bio je prisiljen biti podređen Saturnovoj većoj i moćnijoj sili. To objašnjava zašto su crkva, zakon te dobrotvorne i obrazovne institucije pridonijele povećanju moći i prestiža svjetovnog i materijalnog Saturna, čija se sebična monopolizirajuća materijalna priroda mora ukloniti i učiniti podložnom višoj, plemenitijoj sili koja će provesti rad ljudske evolucije.

„Jupiter također mora prenijeti svoju vjernost s pohlepnog Saturna na novootkriveni faktor koji predstavlja univerzalno bratstvo, naime Uran. Kada se Uran i Jupiter susretnu u humanom znaku Vodenjaka 1914. godine, dugo obećavana era započet će rad na oslobađanju čovjeka kako bi mogao raditi na vlastitom spasenju te će osigurati konačnu realizaciju snova i ideala svih pjesnika i mudraca u povijesti.

„Uran priprema put za Neptuna, koji simbolizira Ljubav u njezinom najvišem obliku – ispunjenje zakona. Time vidimo da socijalizam, ili kako god se novi poredak zvao, neće i ne može biti vladavina običnih ili neukih masa, već vodstvo najrazvijenijih članova ljudske obitelji.

„Godine 1903. Jupiter će biti u znaku Riba – znaku stopala ili razumijevanja, a sinteza nove religije je Ljubav; Ljubav koju riječi ne mogu definirati. Približavamo se stanju gdje će ‘gospodari’ biti nepoznati – gdje će čovječanstvo instinktivno slijediti zapovijed: ‘Ne zovite nikoga gospodarom, niti se vi zovite gospodarom.’

„Napomena – Uran: Očekuju se veliki nemiri kada preuzme prevlast nad Saturnom.”

PRIPREME ZA TISUĆLJEĆE

Čini se da se polarni led, i arktički i antarktički, stalno smanjuje i moguće je da će ove ledene pustinje ponovno procvjetati kao ruža (Iz 35,1) – doslovno. Čini se da se led s oba pola kreće prema ekvatorijalnim regijama do te mjere da je na sjeveru postao prijetnja

trgovini i moguće je da je to priprema za „vrijeme obnove”.

ARKTIČKI LED PRIJETNJA OCEANSKIM PAROBRODIMA

„Philadelphia, 18. ožujka. – (Novinska depeša.) – Navigatori sjevernog Atlantika zabrinuti su zbog načina na koji arktički plutajući led plovi prema jugu, izravno na putu parobroda. Kapetan Beavis s parobroda East Point, koji je danas stigao iz Londona, izvještava o prolasku kroz ogromne količine polarnog leda na geografskoj širini 43 stupnja i 43 minute te geografskoj dužini 49 stupnjeva i 21 minutu. Zbog te je prepreke kapetan Beavis morao promijeniti kurs svog broda i ploviti 96 kilometara južnije kako bi izbjegao kontakt s ledom.”

SAMO OBLIČJE POBOŽNOSTI

Velečasni J. B. Hastings, dr. theol., iz Edinburgha (Škotska) nedavno je objasnio svoje stavove o općeprizatom gubitku religioznog interesa na sljedeći način:

„Naše je bogoslužje u mnogim slučajevima postalo samo forma. Malo je očite gladi za kruhom života i samo se u najrjeđim slučajevima čuje vapaj srca i tijela za živim Bogom. Nije da postoji otvoreno neprijateljstvo prema religiji. Bilo je razdoblja unutar našeg sjećanja kada je bilo mnogo više izravnog protivljenja. Ali postoji alarmantna količina one suptilnije, smrtonosnije pojave poznate kao jednostavna ravnodušnost, koja stvara melankoličnu pustoš među sve većim dijelovima stanovništva. Izvan naših crkava postoji velika vojska muškaraca i žena koji su postali tužno otuđeni te koji su tako dugo udaljeni od obreda javnog bogoslužja da će ih biti gotovo nemoguće običnim metodama vratiti. A unutar naših crkava ima mnogo onih koji osjećaju da treba nešto učiniti kako bi naše javno bogoslužje postalo zanimljivije i poučnije te izravno korisno za religiozni život...”

„Vjerujem da korijen cijelog problema leži u raširenom praktičnom nevjerovanju u nadnaravno. Mnoštvo ljudi ne shvaća duhovni svijet i Boga s kojim imaju posla. Toliko je interesa usmjereno na ovaj materijalni život da se duhovne stvari jednostavno zanemaruju. Cijela atmosfera Božjeg doma postala je toliko strana iskustvu njihovih svakodnevnih života da više nisu zainteresirani i, naravno, prestali su dolaziti. Tužno je pomisliti da se toliki mladići i djevojke u našim naseljenim gradovima nalaze u takvoj situaciji. S toliko crkava svih vrsta i uvjeta (u kojima bi sigurno mogli pronaći ugodno bogoslužje), oni ipak stoje vani, duhovno izgladnjeli, djeca samo ovog vremena,

praktični nevjernici u Boga i besmrtnost, krećući se svojim bezbrižnim putem prema sudačkom prijestolju i vječnosti koja slijedi.”

NEOBIČNA GLEDIŠTA O NEVJERNICIMA

„München. – (Tiskovna depeša.) – Papinski nuncij na ovom dvoru naredio je katoličkim novinama da prestanu objavljivati otvoreno pismo biskupa Pelkmana iz Lahorea (Istočna Indija) jer bi ‘Svetog Oca jako uznemirilo vidjeti neobična gledišta časnog gospodina u tisku.’

PRIKLADNA RIJEČ O KRŠĆANSKOJ ZNANOSTI

(Od brata W. E. Pagea)

Dragi brate Russell,

Susrećući ovdje toliko „Kršćanske znanosti”, bio sam potaknut istražiti temelje njezinih tvrdnji u svjetlu Riječi te sam otkrio da je to vrlo štetan korov. Prvo sam, za vlastitu korist, napisao što sam pronašao, a zatim sam to preradio i oblikovao. Možda ćeš to moći dobro iskoristiti takvo kakvo jest, ili to možeš upotrijebiti kao temelj za kritiku u Kuli o ovoj očitoj izopačenosti. Šaljem ti ovo da iskoristiš onako kako smatraš da je najbolje. Baci u koš za smeće ako je to najbolje mjesto za to i ne oklijevaj ni trenutka reći mi ako ti ovi članci više smetaju nego što pomažu. Samo želim činiti dobro, ali s našim slabim prosudbama ne možemo uvijek razlučiti gdje pomažemo, a gdje odmažemo.

Gospodin je milostiv prema nama, podnosi naše slabosti i s vremena na vrijeme daje nam duboke gutljaje na izvoru istine te njene blagoslove mira i ljubavi u opravdanju i posvećenju. Oh, neka ova godina za sve nas koji smo na ovom putu bude godina najiskrenije posvete i obilne revnosti!

Neka se milost, milosrđe i mir umnože tebi i tvojoj obitelji te braći i sestrama koji su s tobom.

Tvoj u zajedništvu,

W. E. PAGE

Kada predstavljamo razne značajke Očevog velikog „Plana vjekova”, često susrećemo deklarirane vjernike u Krista za koje se čini da prihvaćaju istinu i koji očigledno opravdavaju očekivanja punog zajedništva. Međutim, kako bi se poznanstvo produbljivalo, gotovo bi se uvijek pojavila nepremostiva prepreka za zajedništvo. Budući da smo željeli primiti one koje Gospodin šalje (Mt 10,40) i želeći cijeniti svu braću po vjeri kao najvrijedniju (Fil 2,3), često smo bili zbunjeni i u nedoumici o tome koji bismo smjer trebali slijediti u našem druženju s njima. Osnove starijih sekti tako su dobro definirane da imamo malo poteškoća u razumijevanju našeg pravilnog stava prema njima, niti postoji posebna opasnost od zabune od onih oblika zabluda koji jasno i pošteno predstavljaju svoja učenja u

„Stavak u biskupovom pismu na koji se odnosi prigovor glasi:

„‘Dvadeset i jedna tisuća tristo osamdeset i devet osoba umrla je od kuge; čudesni su Božji putovi! Čovjek je gotovo sklon pomisliti da je Gospodin osudio nevjerničke odrasle osobe na smrt kako bi njihova djeca mogla pasti u ruke misionara i biti odgojena kao dobri kršćani. Posljednja dva razdoblja gladi donijela su nam nekoliko tisuća novih pristaša.’”

dobro definiranim terminima. Otkako su naše oči pomazane da bismo razumjeli sadašnje privilegije i djela (Otk 3,18), najviše smo bili zbunjeni i smeteni novijim oblicima doktrine za koje, nakon istrage, nalazimo da poriču Gospodina koji ih je otkupio (2. Pt 2,1), dok s mnogo lažne pobožnosti i poniznosti ispovijedaju odanost Njemu, tako se lažno predstavljajući kao anđeli svjetla – glasnici istine (2. Kor 11,13-15). Koliko god željeli biti obzirni, kada se susretnemo s takvim lažnim, zavodljivim učenjem, moramo ga, bez svađe i najbolje što možemo, razotkriti (2. Tim 2,24-26) i paziti da mu ni riječju ni djelom ne poželimo Božji blagoslov (2. Ivanova 9-11), imajući na umu da se od upravitelja traži da bude vjeran (1. Kor 4,2).

Jedan od najraširenijih oblika ovih kasnijih suptilnih zabluda koje susrećemo jest „Kršćanska znanost”. Mnogi su njezini zagovornici ljubazni, bronamjerni ljudi, ali su potpuno zaslijepljeni izopačenostima tog sustava. Vjerujemo da će se mnogi takvi rado osloboditi ove đavolske vlasti kada okovi neznanja i predrasuda, koji ih sada vežu, budu skinuti u svjetlu nadolazećeg dana koji sviće. Budući da bi naši zaključci i razlozi za njih mogli biti od koristi nekoj drugoj braći koja bi mogla biti zbunjena u vezi s ispravnim stavom koji bi trebala zauzeti prema ovoj herezi, odlučili smo, uz Božju pomoć, predstaviti ono što smo pronašli. Naši citati o ovoj temi u potpunosti su preuzeti iz spisa gđe Eddy, koja je glavni apostol raznih oblika – kojih je legija – ove doktrine.

Kada onima koji su zapleteni u ovu doktrinu izlažemo našu vjeru u „obnovu svih stvari” i Božji čudesni plan za odabir „Sjemeni” koje će blagosloviti sve narode, gotovo se uvijek susrećemo s tvrdnjom: „To je upravo ono što mi vjerujemo; sigurno ste Znanstvenik.” Tvrdnja je tako iskreno iznesena da se ponadamo da smo naišli na još jedno zrno pšenice. Da bismo bili sigurni u svoje osnove, predstavljamo otkupninu i njezinu nužnost, što naizgled nailazi na njihovo odobravanje, no iz raznih primjedbi, posebno onih izrečenih općenito, svjesni smo vitalnog neslaganja negdje u temeljnim načelima djela

Gospodina Isusa. Kratka istraga djela gospođe Eddy otkrila je uzrok za to i pokazala činjenicu da su njezina učenja temeljena na privatnim značenjima pridodanim riječima. Stoga, kada iznosimo svoje stavove nekom od njezinih sljedbenika, riječi koje koristimo ne prenose im naše značenje, i dok to ne shvatimo i ne otkrijemo koje tumačenje oni pridaju našim riječima, jako smo zbunjeni. Gospođa Eddy vrlo lukavo postavlja temelj za svoje remek-djelo igre riječima na sljedeći način:

„Osim protivljenja onome što je novo, najveća poteškoća u uvođenju našeg metafizičkog sustava jest izraziti metafiziku u fizičkim terminima, a pritom biti fizički shvaćen. Ova se poteškoća prevladava podučavanjem učenika metafizičkom značenju termina koji su u uobičajenoj upotrebi.”

Kakva priprema za obmanu! Svakako bi svaka pouka koja se mora oslanjati na posebna značenja dodijeljena „pojmovima u uobičajenoj upotrebi” trebala pobuditi sumnje kod onih koji su iskreni i čista srca. Učitelj nije smatrao potrebnim koristiti se tako upitnim načinom, već je poučavao tako da su ga „obični ljudi rado slušali”.

U ispitivanju učenja gospođe Eddy, ne slijedimo redosljed njezinih knjiga, već uzimamo bitne istine koje ona iskrivljuje onako kako smatramo najboljim. Među Websterovim definicijama osobe nalazimo: „Samosvjesno biće”; a biće je definirano kao „postojanje, suprotno nepostojanju; ono što postoji na bilo koji način, bilo materijalno ili duhovno”. Tvrdimo da je danas univerzalno prihvaćeno značenje osobe „samosvjesno biće”. Opet, tvrdimo da je za nepristranog i iskrenog čitatelja nedvojbeno pouka Biblije, na jeziku koji je u uobičajenoj upotrebi, ta da je Bog veliko i jedino samopostojeće, „samosvjesno biće”.

Ali gospođa Eddy kaže: „Jehova nije osoba. Bog je princip.” Kako je to neuhvatljivo i nejasno! Prvo značenje riječi princip u Websterovom rječniku, koje je označeno kao zastarjelo i rijetko, jest „početak, počinjanje”; drugo je „dakle, izvor ili podrijetlo; ono iz čega nešto proizlazi; temeljna tvar ili energija”; a treće je „izvorna sposobnost ili dar duše”. Ah, da! „Zmija je bila lukavija od svih zvijeri poljskih” (Postanak 3,1). Kako ova lukavo postavljena izopačenost ilustrira svu njegovu lukavost! Dok stojimo zapanjeni smjelim umanjivanjem velikog Jehove, ne možemo se ne diviti pokazanoj vrhunskoj vještini. (Pročitajte Ezekiel 28,12-19.) Znamo da je Bog izvor svih dobrih stvari: onaj od kojeg proizlazi svaka ispravna stvar: samoegzistentno, „samosvjesno biće”, koje posjeduje i stvara sve kvalitete moralnog savršenstva. Zbog nepreciznosti jezika, klin pogreške koji je ovdje uveden (ako, kao obični ljudi, slijedimo Webstera) vrlo je tanak i na prvi pogled nije ga lako uočiti. Ako se ne

uoči, sljedeći će korak ozbiljno zaplesti neoprezne. Međutim, za budne opasnost nije tako velika kao što se čini, jer gospođa Eddy ne prihvaća uobičajeno značenje riječi princip, već nastavlja davati privatno tumačenje. Slijedeći svoju izjavu o Jehovi, ona definira princip kao „život, istinu, ljubav, tvar i inteligenciju”. To su (u jeziku koji se obično koristi) sve kvalitete ili atributi bića. Tako je Bog sveden na položaj zbroja određenih kvaliteta svjesnog postojanja i svrgnut je sa svog pravog položaja kao Stvoritelj svih tih kvaliteta. Oni koji su zavedeni tim učenjima brzo su toliko zbunjeni da nisu u stanju razlučiti pošten tretman Svetog pisma od ovog strašnog izopačenja.

Odbacivši Boga, sljedeći je prirodni korak deifikacija čovjeka, i ovaj nauk to čini u manje suptilnom obliku, koji je lakše pratiti, iako se izvrtanje riječi vješto održava. Webster definira entitet kao „stvarno biće, bilo u mislima ili u stvarnosti: biće, suština, postojanje”. Gospođa Eddy kaže: „Entitet označava posebnu prirodu bića; i Bog, bez slike i sličnosti sebe, IMENOVANOG ČOVJEKA, bio bi neentitet” – bez postojanja. Slijedom ovoga, iz njezine knjige dajemo niz citata koji deificiraju čovjeka.

„Bog ne može uništiti čovjeka, jer je on odraz Boga.”

„Znanost bića otkriva čovjeka savršenim, kao što je Otac savršen.”

„Ako bi čovjek nestao na jedan trenutak u smrti, ili iz ničega prešao u postojanje, postojao bi trenutak, neko vrijeme bez čovjeka, kada bi Jehova bio bez entiteta i ne bi bilo odraza Uma, ili Duše, i Princip ne bi imao ideju.”

„Bog, Duša, jest i bio je, i uvijek će biti; i čovjek je sukoegzistentan i vječan s tom Dušom.”

„Znanost o čovjeku, kada bi se shvatila, iskorijenila bi grijeh, bolest i smrt u manje od šest tisuća godina.”

Sigurno ponos i hvalisavost ne mogu pretpostaviti više nego što je ovdje ustvrđeno. Nitko od „krotkih” ne bi za sebe prisvojio takvu poziciju i vrlinu. Da bismo pokazali ludost i plod takvog uzdizanja čovjeka, citiramo sljedeće:

„Čovjek je beskonačna ideja beskonačnog Duha... duhovna slika i sličnost Boga... puna reprezentacija Uma; dakle, ideja Principa, a ne osobe. [Čovjek je] složena ideja Boga, koja uključuje sve druge ideje, generički pojam za sve što odražava Božju sliku i sličnost... Žena je najviši pojam za čovjeka... [Čovjek je] svjesni identitet bića kako je pronađeno u Znanosti, gdje je čovjek odraz Boga, Uma, i stoga je vječan; ono što nema um odvojen od Boga; ono što nema nijednu kvalitetu koja nije izvedena iz Božanstva; ono što ne posjeduje vlastiti život, inteligenciju ili kreativnu moć, već odražava sve što pripada njegovom Stvoritelju.”

„I Bog reče: ‘Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama u moru, pticama u

zraku, stoci, svoj zemlji i svim gmizavcima što puze po zemlji' (Post 1,26) – onoga tko je nesposoban za grijeh, bolest i smrt, jer svoje postojanje izvodi iz Boga i ne posjeduje nijednu izvornu ili neizvedenu moć: stoga ne može odstupiti od svetosti. Niti Bog izvan sebe, odakle je čovjek evoluirao, može stvoriti sposobnost ili slobodu za grijeh. U božanskoj znanosti Bog i čovjek su nerazdvojni, kao PRINCIP I NJEGOVA IDEJA.”

Naravno, uzdizanje čovjeka zahtijeva izopačenje cjelokupnog biblijskog učenja o njegovom stvaranju i padu. Kako bi se ublažile sumnje koje bi mogle nastati ako bi se ovaj rad obavio previše naglo, pristup se provodi vrlo postupno, a pogreška se uvodi pod visokim pretenzijama na duhovnost i učenost. Kao primjer citiramo sljedeće:

„Kako sirovi oblici smrtnog uma ustupaju mjesto višim značenjima, metafizička Knjiga Postanka (Geneza) iz Svetog pisma bit će pozdravljena i razumom i srcem. Sljedeći kratki komentari predstavljaju duhovnu ili znanstvenu verziju teksta.”

Prostor zabranjuje potpuni citat te jednostavno dajemo „duhovnu, ili znanstvenu, verziju” pada koju je gospođa Eddy iznijela kao pravo značenje izvještaja u Postanku 3,1-5, a koja glasi kako slijedi:

„Zmija je uvedena u biblijski zapis bez ikakvog određenog podrijetla; ali neki tvrde da je bila pravi demon, čak vrhunac lukavosti i laži, kojeg je stvorio savršeni i božanski duh... Adam, ili greška, odnosno samo vjerovanje uma u materiju, započeo je ovu vladavinu smrtnog čovjeka prilično blago, povećavajući ljubomoru i laž dok njegovi dani nisu bili izbrojani zakonom Istine, a smrtnost greške postala očita. Vrt je bio izraz koji se koristio za označavanje tijela, u prvim zapisima mitologije; seksualnost i samopovređivanje zabranjeno znanje. Čovjek nije smio preuzeti prerogative svog Stvoritelja, već je trebao prepoznati Boga kao Oca i Majku svih nas. – Usporedite s Postankom 3,4-5.

„Ova alegorija predstavlja pogrešku u svakom od svojih uvjerenja, uvijek se predstavljajući kao Istina i pozicionirajući se iznad Istine: usprotivljujući se Istini i govoreći: Mogu ti otvoriti oči, mogu učiniti više za tebe nego što je Bog (dobro) učinio. Pokloni mi se, imaj druge bogove, priznaj da sam u pravu, i to stvarniji za osjetila, ugodniji za oči i poželjniji od Istine. Povijest Adama, ili pogreške, san je bez sanjara; prvo, pretpostavka tvrdnje; drugo, da ništa kaže: ja sam nešto; i treće, da nešto proizlazi iz ničega i da je to život, supstanca i inteligencija. Redosljed alegorije koja opisuje mitološko stvaranje, pa čak i stvaranje koje proizlazi iz prašine umjesto iz Božanstva, održava se otprilike u ovom obliku. Smrtni čovjek, počevši od kaosa, ili stare noći, od najnižih sklonosti; neinteligencija postaje inteligencija; osnovni dijelovi

njegovih umnih formacija ukazuju na apetite i strasti; gornji dijelovi na osjećaje, implicirajući nadu da će um jednom pobjeći iz materije, predstavljajući materijalni osjećaj stvari kao osjećaj uma, uz materiju koja ima vlast nad umom: tijelo koje potječe iz neinteligencije, a um je naknadno umetnut; stvaranje kao načelo razmnožavanja u biljnom i životinjskom svijetu, alias Bog u materiji, ili materija bez Boga: čovjekov život koji se sastoji od stvari koje jede i nema veze s Bogom, Duhom; njegova osjetila nisu sposobna percipirati Duh i materija ih osuđuje na smrt. Ova mitološka povijest čovjeka, toliko različita od znanstvenog zapisa o čovjeku kao slici i prilici Boga, koji ima vlast nad zemljom i čija je Majka Duh, prvo stvara čovjeka od praha i bez Majke, a zatim mu daje Majku, koja je pod utjecajem hipnotizma, kontrolirana vjerovanjem zvanim zmija, njezino podrijetlo je rebro, njezina sposobnost za znanje prikupljena kroz materijalni osjet i sa stabla znanja (s kojeg ako čovjek jede, umrijet će), a njezino potomstvo, samostvoreni samoubojice, žure prema smrti u potrazi za životom. Riječ Adam, podijeljena na dva sloga i čitana kao A-damn (prokletstvo), bliže ukazuje na karakter i prokletstvo božanskog duha ili Majke čovjeka koja mu je dodijeljena.”

Pad je „spiritualiziran” do nepostojanja, a čovjek je „savršen kao Otac”, te nema potrebe da čovjek, Krist Isus, da svoj „život” kao otkupninu – odgovarajuću cijenu – „za život svijeta” i otkupi ljudski rod svojom dragocjenom krvlju. Stoga Krist Isus, Pomazani Spasitelj, jednostavno postaje dobar primjer, „dobar čovjek”. Ponovno citiramo gospođu Eddy:

„Isus je bio sin djevice majke koja je znanstveno biće toliko razumjela da je znala da je Bog Otac čovjeka, a čovjek potomak božanskog Principa. Isus je bilo ime čovjeka, a Krist samo drugo ime za Boga, Principa i stvoritelja tog čovjeka. Uzevši značenje Boga kao ‘dobrog’ (?!), izraz Krist Isus može se prevesti kao dobar čovjek ili Bog-čovjek.”

Krist nije bio otkupna žrtva, nije izvršio djelo pomirenja i stoga se mora pronaći novo značenje za biblijsko učenje da je on „pomirnica [zadovoljština] za grijehe cijelog svijeta” (1. Ivanova 2,2). Da bismo jasno prikazali slučaj, navest ćemo Websterovu definiciju pomirenja, a zatim njegovo „duhovno” značenje kako ga daje gospođa Eddy.

„Pomirenje (Webster): Izmirenje nakon neprijateljstva ili spora. Zadovoljština ili naknada učinjena davanjem ekvivalenta za ozljedu.”

„Pomirenje (gđa Eddy): Učenja, demonstracije i patnje čovjeka Isusa, koje pokazuju smrtnicima put spasenja od grijeha, bolesti i smrti... Trijumf Duše nad materijalnim osjetilima. Prevlast duha je potvrđena, čovjek ponovno preuzima sliku i sličnost Boga u svom znanstvenom pomirenju s njim. Isus iz Nazareta dao je

najvažniji dokaz da će se, kada se Bog razumije, vidjeti da Duša stvara svoje tijelo i ne može ni na trenutak biti bez tijela. Ova božanska Znanost nadvladala je smrt i grob te je bila Isusova konačna demonstracija da je tijelo isto nakon smrti kao i prije nje: stoga postoji stanje iskušenja i napretka kroz koje se izrasta iz materijalnog u duhovni osjećaj postojanja izvan groba. Krotki, moćni Nazarećanin pokazao je materijalno tijelo nakon raspeća kako bi svojim sljedbenicima pokazao veliku potrebu za duhovnim razmišljanjem i djelovanjem kako bi čovjek postao bogolik prije smrti te da bi nakon nje bio spreman za višu školu pravednika učinjenih savršenima. Ne smrt, već razumijevanje Života, Boga, duhovno uzdiže čovjeka i zauvijek određuje njegov napredak te stanje njegovog tijela. Smrtnost nestaje, a besmrtnost oživljava. Samoodricanje i ljubav blagoslivljaju svoje neprijatelje. Ne krv koja teče iz Isusovih vena, već njegov izljev osjećaja života, istine i ljubavi, toliko viši, čišći i bogolikiji od ljudskog, širi svoj sveti utjecaj na cijeli ljudski rod i označava jedini put do neba. Ne smrt na križu, već nošenje križa besmrtnog života, koje je Isus ostavio kao primjer čovječanstvu, otkupljuje od grijeha sve koji ga slijede.”

Gospođa Eddy tako spasenje od sadašnjeg „zlog svijeta” svodi na stvar ljudskog djelovanja, a ne na spasenje kroz vjeru u Isusa, kako su to učili apostoli. Tako Protivnik ponovno pokušava predstaviti „drugo evanđelje, koje zapravo i nije drugo” (Gal 1,8-9). Opet kaže:

„Uska su i tijesna vrata koja vode do razumijevanja da je Bog život. To je ratovanje s tijelom kojim pobjeđujemo grijeh, bolest i smrt, sada ili kasnije; ali svakako prije nego što budemo mogli doseći cilj Duha ili Života, koji je Bog. Istina o čovjeku stvara novo stvorenje. Stare stvari su prošle, evo sve postaje novo. Strasti, sebični apetiti i svaka senzualnost ustupaju mjesto duhovnosti, a ravnoteža bića prelazi na stranu Boga. Kršćansko se savršenstvo ne postiže ni na kojoj drugoj osnovi. Znanstveno jedinstvo između Boga i čovjeka mora se ostvariti u demonstraciji.”

S obzirom na to da je čovjek „suistovjetan i suvječan s Bogom”, smrt mora biti iluzija i tako je i prikazana:

„Smrt: iluzija; nema smrti. Materija nema života, stoga ne može umrijeti, a um je besmrtan. Tijelo koje se bori protiv duha oslobađa se jednog uvjerenja samo da bi bilo sputano nekim drugim, sve dok sva uvjerenja ne ustupe mjesto razumijevanju Boga. Bilo koji materijalni dokaz smrti je lažan jer proturječi duhovnim činjenicama života. Nestvarno i neistina. Suprotno od Boga, odnosno života.”

Pad i smrt su uklonjeni, stoga, naravno, ne može biti ni uskrsnuća iz mrtvih niti podizanja ljudskog roda do onoga što je izgubljeno u Adamu. Dakle, u ovoj

novoj „Znanosti” uskrsnuće postaje puki razvoj. Njezinu definiciju uskrsnuća citiramo kako slijedi:

„Uskrsnuće: spiritualizacija misli; nova i viša ideja o besmrtnosti, odnosno o duhovnom postojanju. Materijalno vjerovanje ustupa mjesto duhovnom razumijevanju.”

Oni koje Bog poučava nemaju poteškoća u praćenju vijugavog puta tog „starog zmaja” u ovim nestabilnim i neukim iskrivljavanjima Svetog pisma, koja ubrzo dovode do toga da njihovi učitelji postanu poput „bijesnih valova morskih, koji izbacuju vlastitu sramotu”. Oni koji su promatrali učinak ovih doktrina na one koji ih proglašavaju lako uočavaju da „zlo stablo” donosi svoj pravi plod.

Nadalje, gospođa Eddy iznosi svoje tvrdnje o mnogim čudima iscjeljenja kao temelj svoje religije i dokaz njezina božanskog podrijetla. Za one koji nisu poučeni u putu istine, ova tvrdnja je vrlo snažna i mnogi su njome zavedeni. Oni, ne videći mudrost u dopuštanju zla i nemajući pojma o velikim stvarima koje Bog ima u pripremi za one koji, pod najtežim iskušenjima, održavaju ljubav prema pravednosti i mržnju prema zloći, u ovom zlom danu brzo padaju pod utjecaj suptilnih sofizama. Pretpostavljajući da je „pobožnost dobitak”; tj. puko sredstvo za osiguranje sadašnje privremene udobnosti u financijama ili društvenom životu, slobode od bolova i tegoba itd., neki u svojoj želji da pobjegnju od teškoća nepovoljnih uvjeta postaju zaslijepljeni za priliku za disciplinu koja im se nudi. Oni jure glavom bez obzira za bilo kojim lažnim obećanjem olakšanja koje im se daje, bez primjene pravila i testova predviđenih u „sigurnoj riječi proročanstva”, te tako brzo bivaju zavedeni od strane Protivnika. Budući da je jedan od najviših redova Božjih stvorenih bića, koji je svojevrijem napustio svoje prvo stanje i čini bezakonje (Ezek 28,12-15), đavao može ublažiti okove patnje onima koji se povode za njegovim zavodljivim učenjima, sve dok ne stekne potpunu i kompletnu kontrolu nad njihovim moralnim moćima, te ih tako može koristiti kao svoje poslušne, čak i ako nesvjesne, alate, jednostavno ih privremeno oslobađajući kako bi postigao svoje ciljeve. Kada ti ciljevi budu postignuti, ili kada vrijeme za njegovo vezivanje u potpunosti dođe (Otk 20,2-3), on će izvršiti svoju punu zloću, ne samo na svojim voljnim suradnicima već i na onima koji su bili njegove žrtve. Bez oklijevanja označavamo cijeli ovaj sustav tzv. Kršćanske znanosti kao još jedan oblik spiritualizma koji je izmislio otac laži, koji je bio lažac od samog početka. Priznajemo da u njemu postoji moć, čak i nadljudska, ali vjerujemo da je to moć Sotone, velikog prevaranta ljudi, koja će se koristiti isključivo za uništenje čovjeka.

[Sotonina vlast je vlast smrti, i on nesumnjivo ima moć donekle donijeti olakšanje bolesnima kada bi

njegovi obmanjujući ciljevi i doktrine time bili najbolje posluženi (Heb 2,14). Činjenica da su Sotonino kraljevstvo i njegove metode tako podijeljeni i u suprotnosti – s jedne strane donoseći zlo, grijeh i smrt, kao i uvijek, a s druge istovremeno liječeći bolesne kako bi sigurnije vezao i zaslijepio svoje žrtve u suptilnim pogreškama – pokazuje da „bog ovoga svijeta” shvaća da je njegova vladavina grijeha, neznanja, praznovjerja i smrti gotovo pri kraju. – UREDNIK]

Neka se Božja djeca paze da ne budu uvučena u ovu sirensku pjesmu. Ovaj sustav izopačuje sve što dotakne, a čak ni Očenaš (Gospodnja molitva) ne izmiče njegovoj kontaminaciji. Za informaciju braće, dajemo sljedeću „duhovnu” verziju:

„Principe, vječni i harmonični,
Bezimen i obožavan intelektu,
Ti si uvijek prisutan i vrhovan.
I kada se pojavi ova Vrhovnost Duha,
San o materiji će nestati.
Daj nam razumijevanje istine i ljubavi;
I ljubeći ćemo naučiti o Bogu,
I istina će uništiti svaku pogrešku,
I voditi nas u život, koji je duša,
I izbaviti nas od pogrešaka osjetila,
Grijeha, bolesti i smrti.
Jer Bog je život, istina i ljubav zauvijek.”

Potpuno vjerujući našem Gospodinu, Pomazanom Spasitelju, koji nas je otkupio svojom dragocjenom krvlju, možemo brzo pobjeći od ovog zla i ući u sadašnji odmor u Kristu te biti pripremljeni za taj savršeni i vječni odmor koji „ostaje za Božji narod” (Heb 4,9-10; Iz 26,3; Ps 91).

MOLITVA KRŠĆANSKE ZNANOSTI

Časopis The Insurance World navodi: „Čini se gotovo nevjerojatnim da sljedeća formula, nazvana molitvom, koju ponavlja osoba bolesna od dispepsije, prema tvrdnjama kršćanskih znanstvenika ima ljekoviti učinak. Točne riječi glase:

„Sjajna i Slavna Istino, prepoznavamo veliku i sjajnu ČINJENICU da u trenutku kada stvarno povjerujemo u Istinu, Bolest prestaje da nas muči; da je Istina da nema Bolesti ni u stvarnom Tijelu ni u Umu; da je u umu ono što se čini kao bolest zapravo Lažno Uvjerenje, Parazit, mrzovoljna Izraslina, i da ono što se događa u Tijelu jest sjena LAŽI u Duši. Gospodine, pomози nam da vjerujemo da je Svo Zlo Potpuno Nestvarno; da je glupo biti bolestan, apsurdno biti bolestan, zlo biti bolestan, i da predstavlja ateizam i poricanje Boga reći: „Ja sam bolestan.” Pomози nam da čvrsto tvrdimo s našom rukom u Tvojoj ruci, s našim očima uprtima u Tebe, da nemamo Dispepsiju, da nikada nismo imali Dispepsiju, da nikada nećemo imati Dispepsiju, da takvo nešto ne postoji, da takvo

nešto nikada nije postojalo, i da takvo nešto nikada neće postojati. Amen.”

UJEDINJENO PREZBITERIJANSKO GLEDIŠTE

U kojoj mjeri glasnici Protivnika, prurušeni u odjeću svjetla, mogu zavarati, zabilježite iz sljedećih riječi velečasnog A. K. Duffa, svećenika Ujedinjene prezbiterijske crkve, objavljenih bez kritike u časopisu United Presbyterian. On kaže:

„U formiranju našeg suda o Kršćanskoj znanosti, Spasiteljevo će pitanje biti sugestivno: ‘Mislite li da su oni grešnici iznad svih ostalih?’ Postoji osnovno načelo istine u papinstvu, liječenju vjerom, Kršćanskoj znanosti, liječenju umom, osteopatiji itd., i samo će namjerno slijep, ili nepravedan i nepošten pisac pokušati to sakriti. Da je to potpuno lažno, ne bi moglo biti opasnosti. Reći da je Kršćanska znanost djelo đavla jer je to oživljavanje crne magije jest potpuna glupost. Takve izjave s propovjedaonice degradiraju crkvenu službu u očima dobronamjernih učenjaka današnjice. Pretpostaviti da vjera nema moć u liječenju bolesti znači diskreditirati kardinalno načelo evanđelja. Razlikovanje protiv Kršćanske znanosti mora biti fino tkano i u argumentu pažljivo izvedeno.

„Ova škola vjere organizirana je 1879. godine i sada broji 800 crkava, 80 obrazovnih ustanova, milijun članova i još milijun pristaša. Imaju osam crkava u New Yorku i sve su prepune subotom ujutro i navečer. Prošle su godine izgradili jednu crkvu u New Yorku koja je koštala 500.000 dolara, a svaki cent je prikupljen prije nego što je prvi udarac lopatom napravljen. Ove godine grade još jednu u istom gradu, koja košta 600.000 dolara. Otvoreno se hvale da među njima nema siromašnih ljudi, a svi znamo da su stotine najuglednijih učenjaka u zemlji među njima. Diplomanti fakulteta, odvjetnici, liječnici, popularni autori, pa čak i svećenici im se pridružuju.

„Evo glavne pogreške. Kažu: ‘Biblija ne odobrava liječnike niti priznaje blagotvorni učinak lijekova,’ dok je suprotno istina. ‘Ne trebaju zdravi liječnika, nego bolesni’ jasna je potvrda medicinskog liječenja. Mnoge reference na ljekovite vrline biljaka i trava te navod ‘ima li balzama u Gileadu i ima li liječnika tamo’ dokazuje bez sumnje našu praksu medicine.”

Primijetite činjenicu da su ovi pastiri (propovjednik i urednik) u nominalnom Izraelu ili neupućeni u „Kristove nauke” i „vjeru jednom predanu svetima”, ili su pak zaslijepljeni „prašinom” laži i besmislenog jezika. Primijetite te riječi – njihova „vodeća zabluda” je poricanje liječnika! Što je s njihovim poricanjem grijeha, pada te otkupljenja od grijeha i smrti dragocjenom krvlju Kristovom? Što je s njihovim praktičnim poricanjem Boga, osim kao opće i posebne dobrote ili korisnosti – kao što je dobro ili korisno u

drvetu, u tome što donosi plodove, pruža sjenu ili se može iskoristiti za izgradnju kuće?

Ovi zaslijepljeni ljudi završavaju svoju opomenu implicirajući da bi Kršćanska znanost koristila svim ujedinjenim prezbiterijancima te dodaju:

„Proučavao sam ih pet godina i na svojim putovanjima nikada nisam našao tako ujednačeno dobre ljude. Oni su čisto kristoliki. Svi su spremni podnijeti udarce, ići goli i gladni ako na bilo koji način mogu spasiti neke.”

Zbunjeni pisac očito zaboravlja da je u prethodnom odlomku naveo „da nemaju siromašnih ljudi”. Kako je onda ovaj gospodin, nakon što ih je proučavao pet godina, saznao za njihovu spremnost da izdrže glad i

golotinju u ime drugih? Njihovi napori očito su bili usmjereni uglavnom među dobrostojeće; i tako su izbjegli svoje terete te bili prilično nekršćanski nastrojani.

Nemojmo dopustiti da nas Sotona i njegova varljiva svjetlosna odijela, namijenjena da prevare – ako je moguće – i same izabrane, zarobe. Sjetimo se kako naš Gospodin povezuje svoju Riječ i doktrinu s pravim učenjem, govoreći: „Ako tko hoće vršiti njegovu [Očevu] volju, prepoznat će da li je taj nauk od Boga”; i opet: „Upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi”; te na drugom mjestu: „Ako ne govore prema ovoj Riječi [već se varljivo koriste Božjom Riječju] to je zato što u njima nema svjetla” (Ivan 7,17; 8,32; Izaija 8,20).

Trpjeti kao kršćani

— DJELA APOSTOLSKA 21,30-39. – 3. SVIBNJA —

„A ako trpi kao kršćanin, neka se ne stidi.” – 1. Petrova 4,16.

Kada su apostol Pavao i njegovi suputnici stigli u Jeruzalem, braća su ih srdačno primila – imali su daljnje manifestacije iste ljubavi i bratstva, posebno zabilježene u našoj posljednjoj lekciji. Crkva je bila sazvana kako bi apostol mogao podnijeti opće i javno izvješće te predati odgovarajućim vlastima sredstva koja su za njezine siromašne donirale crkve među poganima. Očigledno je nekoliko apostola još uvijek živjelo u Jeruzalemu, a „Jakov, brat našeg Gospodina” bio je na neki poseban način vođa ili glavni govornik. Tradicija nam govori da su se različiti apostoli na kraju raspršili u različitim smjerovima propovijedajući Evanđelje – Andrija u Skitiji, Juda u Asiriji, Toma u Perziji i Indiji, Petar u Babilonu i Rimu. Međutim, pretpostavljamo da su ostali u Jeruzalemu do tog vremena budući da je Pavao bio vođa u radu među poganima; vrlo je vjerojatno da je njegovo izvješće o Gospodinovom blagoslovu na njegovim naporima, zajedno s kasnijim progonstvima u Jeruzalemu, navelo druge apostole da odu na strana misijska polja.

Bilo je to sada samo dvanaest godina prije uništenja Jeruzalema i manje od polovice tog vremena prije početka frakcijskih podjela i anarhije koji su doveli do tog uništenja. Apostoli su se vjerojatno sjetili Gospodinove zapovijedi da na kraju moraju pobjeći iz Jeruzalema prije nego što on bude opkoljen vojskama i bijeg postane nemoguć. Danas živimo u sličnom razdoblju od dvanaest godina do potpunog sloma crkvenjaštva te se ne smijemo iznenaditi ako u Gospodinovoj providnosti gorčina i protivljenje prema sadašnjoj istini postanu sve otvoreniji i nasilniji, ometajući tako naše napore među navodnim Božjim narodom danas i prisiljavajući nas da se više usmjerimo na one koji se manje hvale svojom odanošću Bogu.

Apostoli i braća u Jeruzalemu bili su u potpunom skladu s apostolom Pavlom, iako očito njihovi umovi

nisu tako jasno shvatili kao njegov potpuni slom „srednjeg zida razdvajanja” koji je prethodno razdvajao Židove od pogana, niti su toliko shvaćali kao on da je Zakon bio samo pedagog, sluga koji vodi Kristu – u njegovu školu. Praktično su jeruzalemski prijatelji rekli apostolu: U potpunom smo skladu s tobom i plemenitim radom koji si provodio te vidimo Gospodinov blagoslov na njemu, kao i što prepoznajemo pravi kršćanski duh u ovoj braći koja su došla s tobom kao predstavnici djela Evanđelja među poganima. Međutim, znaš koliko je ovdje veliko protivljenje; koliko je gorka mržnja Židova i da su čuli za tebe. Židovi koji su došli iz Efeza i Korinta i drugih mjesta očito su pogrešno shvatili neke stvari kojima si tamo učio ili su barem krivo predstavili tvoje učenje. Čuli su da si neprijatelj Zakona, dok mi znamo da vjeruješ da je „Zakon pravedan, svet i dobar” i pun sjena boljih stvari koje dolaze. Ali sada, kao protutežu njihovim štetnim prikazima, kao poučnu lekciju nekima od naše braće koji nisu baš jaki u ovom pogledu te za dobrobit također nekih koje nastojimo zainteresirati za Evanđelje Kristovo, imamo nešto za predložiti tebi i ovoj braći: predlažemo da uđete u Hram kao štovatelji i da se pridružite nekim obredima i ceremonijama koje se tamo odvijaju kako bi svi znali da ne iskazujete nepoštovanje prema Mojsiju, Zakonu ili Hramu – da se njihovo nerazumijevanje i zlonamjerno govorenje može suzbiti. Među nama su tri brata koja su dala određene zavjete Gospodinu, nazvane nazirejskim zavjetima, i predlažemo da pokažete svoje suglasje prema njima i prema tim dogovorima djelujući kao njihov sponzor – plaćajući za žrtve koje, prema Zakonu, moraju prinijeti itd. Tako ćete biti viđeni s njima te u obavljanju određenih ceremonija otprilike tjedan dana u dvorištu Hrama poznatom kao Dvorište žena, i nadamo se da će iz toga proizaći mnogo dobra i da će se mnogo nerazumijevanja smanjiti.

Lako možemo zamisliti da hrabri borac za istinu u stranim zemljama nikada ne bi izabrao takav put svojom voljom i da onaj trenutak kada mu je taj prijedlog došao nije bio oduševljeno prihvaćen. Ipak, budući da se činilo da je to sud apostola i braće općenito – činilo se da je u njihovom interesu i prema njihovom viđenju to prednost za opću stvar, apostol je vlastite preferencije stavio u drugi plan. Ne možemo pretpostaviti da je popustio nečemu što je bilo pogrešno, ali lako možemo zamisliti da netko pita: Zar ne bi bio grijeh za apostola ili druge kršćane sudjelovati u bilo kojoj mjeri u žrtvovanju u Hramu? Zar nisu sve te žrtve ukinute u Kristu i od tada predstavljaju odvratnost u očima Božjim – svetogrđe?

Odgovaramo: Ne, nipošto. Žrtve koje su ukazivale na Krista i koje je on ispunio više nisu bile prikladne, ali ove žrtve koje su nazireji prinosili u vezi sa svojim zavjetima nisu bile tip Kristove žrtve, već posvećenja i pobožnosti naroda čiji će antitipovi prevladavati tijekom Milenija. Stoga nije bilo grijeh s apostolove strane sudjelovati u ovom postupku, ali ipak sumnjamo u mudrost tog postupka. Skloni smo vjerovati da je to bilo privremeno priznanje dostojanstva Hrama i njegovih službi; dok su u to vrijeme pravi Hram i prava služba već bili inaugurirani, jer je sama Crkva veći Hram u kojem je Bog od Pedesetnice prisutan svojim Svetim Duhom. Iako to nije izričito navedeno, skloni smo vjerovati da su apostol Pavao i svi njegovi suradnici u ovoj stvari kasnije zauzeli drugačiji stav, smatrajući to kompromisom koji, iako nije bio grešan, nije bio koristan i nije odražavao posebnu čast na bilo koga povezanog s tim. Možda je takva lekcija bila potrebna apostolima i Crkvi u Jeruzalemu kako bi naučili biti hrabriji u iznošenju istine – da bi se manje bojali Židova, a bili hrabriji u iznošenju Krista i aranžmana Novog saveza u Njegovoj krvi – boljih žrtava, boljih zavjeta itd.

Dok su apostol i ova braća, koji su po prirodi zapravo bili Židovi, ali su vidjeli dalje od tipova i simbola te cijenili antitipove, bili angažirani u izvođenju predodžbenih ili simboličnih obreda, Židovi su prepoznali Pavla i jednog od njegovih pratitelja te su se bijesno razbjesnili vjerujući ili tvrdeći da vjeruju da apostol pokušava učiniti upravo suprotno od onoga što su on i jeruzalemska crkva namjeravali – da pokušava diskreditirati Zakon i obeščastiti Hram kršeći, i navodeći druge da krše, njegove svete prostore. Dok su uzbuđeni povici odjekivali zrakom, brzo se okupila gomila; i kao u Efezu, „gomila se okupila, većina ne znajući zašto”, tako je i ovdje gomila samo znala da su neki od njezinih vođa bili bijesno ogorčeni na apostola Pavla te su vjerovali da ga treba ubiti. Izvučen je iz Hrama, a velika vrata na Lijepim vratima Hrama odmah su se zatvorila – da se unutar svetog prostora ne bi dogodili nemiri ili krvoproliće.

Toranj Antonia bio je blizu hramskog dvorišta, a stepenice su povezivale to dvoje. U ovoj tvrđavi bila je smještena skupina rimskih vojnika – očito nekoliko stotina jer je svaki centurion bio zapovjednik, ili kapetan, stotinu ljudi. Nemirna buka izvukla je garnizon, koji se pojavio upravo u pravo vrijeme da izbavi Pavla od njegovih neprijatelja koji su ga tukli.

Glavni kapetan, Klaudije Lizija (Djela apostolska 23,26), naredio je uhićenje Pavla i zapovjedio da ga se okuje za dva rimska vojnika – na sličan način kao što se danas zločinca ponekad veže za policajca. Svaki je rimski vojnik kao dio svoje opreme nosio željezni lanac i kožni remen, za upotrebu u takvim hitnim slučajevima. Dok je ovo vezivanje, koje je ispunilo Agabovo proročanstvo, bilo u tijeku, Lizija je istraživao apostola i zločin koji je izazvao uzbuđenje i ogorčenje tih religioznih ljudi. Kao poganin, prirodno bi pretpostavio da je takvo uzbuđenje među vjernicima moralo biti izazvano nekim strašno zlim ponašanjem, nekom zloćom ili svetogrdem ili da je otkriven prerušeni razbojnik ili ubojica. Mnoštvo je vikalo svoje različite pretpostavke i, budući da je bilo nemoguće prosuditi slučaj u tom trenutku na temelju takvih dokaza, zapovjedio je da se Pavla odvede u zatvor.

Lizija, strani časnik, vjerojatno je imao vrlo nesavršeno znanje jezika kojim su govorili Židovi, a to je bio ili hebrejski ili sirijski, dok je njegov vlastiti jezik bio grčki. Znajući to, apostol mu se obratio na grčkom jeziku i to s takvom tečnošću da je jako iznenadio zapovjednika. Iz izvještaja je očito da je Lizija zamijenio apostola s egipatskim vođom pobune od prije nekog vremena. Pavlova molba bila je da mu se dopusti govoriti narodu, koji je bio u velikom nemiru i vikao: „Uklonite ga!” Očito je mislio da bi mogao ispraviti neke pogrešne dojmove i smiriti mnoštvo. U svakom slučaju, ne bi propustio priliku da objavi Evanđelje Kristovo. Gospodin je utjecao na Lizijino srce da udovolji molbi. Ljudi su se smirili kad su shvatili da je zapovjednik dopustio zatvoreniku da im se obrati sa stepenica koje su vodile do dvorca. Ovo je bila izvrsna prilika za predstavljanje Krista pred velikim brojem naizgled pobožnih ljudi – štovatelja Hrama. Nesumnjivo je među mnoštvom bilo nekoliko zrna „pšenice”, iako je očito velika većina bila „pljeva”. Apostolove bi riječi bile blagoslov za pšenicu i služile bi za testiranje, dokazivanje i pokazivanje da su ostali bez pravog zrna istine u svojim srcima, iako su imali vanjski izgled pobožnih štovatelja pravog Boga.

Vrijedno je napomenuti da apostol nikada nije propuštao prilike a da ne učini sve što je u njegovoj moći kako bi ih iskoristio za Gospodinovu slavu i za napredovanje istine. Većina nas bi vjerojatno bila toliko pogođena uzbuđenjem takvog događaja i modricama koje su rezultat premlaćivanja da bismo možda zaboravili na najveći i najvažniji posao koji nam je

povjeren i možda bismo bili mnogo manje spremni od apostola tražiti priliku da svjedočimo za Gospodinovu slavu i za otvaranje očiju onih koji bi mogli biti Njegovi ljudi među našim napadačima. Naučimo ovu lekciju: budimo spremni u povoljno vrijeme i u nepovoljno vrijeme, što se tiče naše vlastite pogodnosti i osjećaja, ako samo možemo pronaći prikladne trenutke za doseganje drugih. Apostol je ovdje ilustrirao svoj savjet Timoteju: „Propovijedaj Riječ, u pravo vrijeme i kad nije pravo vrijeme.” Bilo je to u pravo vrijeme za mnoštvo jer su bili ondje okupljeni i njihova je pažnja bila usmjerena na njega. Da se vodio vlastitom pogodnošću, rekao bi da je to za njega vrlo „nepovoljno”; da nije bio u stanju govoriti, da su mu živci bili uzbuđeni i da mu je tijelo bilo puno modrica. Ali, misleći na prikladnu priliku, nije štedio sebe. U tome je imao Učiteljev duh, koji nas je i sam opomenuo da ga imamo govoreći da, kao što je Krist umro za nas, i mi trebamo položiti svoje živote za braću – u pravo vrijeme ili kad nije pravo vrijeme, što se tiče naše vlastite pogodnosti.

U nekoliko dobro odabranih riječi ispričao je ljudima priču o svom vlastitom iskustvu: bio je, poput njih, protivnik Isusa, progonitelj svih Gospodinovih sljedbenika; kako je bio čudesno prekinut u tom radu i vođen da razmotri Isusove tvrdnje s gledišta Božje Riječi – Zakona i Proroka; kako je bio potpuno uvjeren da je Isus doista „Janje Božje, koje odnosi grijeh svijeta”, Izbavitelj koji bi trebao doći iz Siona i preko kojeg bi blagoslov trebao doći svima koji bi prihvatili Njegovu poruku. Zatim im je nastavio govoriti ono što im je trebalo donijeti radost u srca, naime da ga je Gospodin poslao da bude glasnik poganima, da im prenese dobre vijesti, kako bi i oni mogli sudjelovati, kao i Židovi. Ali njihova su se srca, zla i sebična, razbjesnila na spomen božanske naklonosti i milosrđa prema drugima; do tog trenutka su slušali apostola u miru i s dubokom pažnjom, a onda su se sve njihove predrasude probudile mišlju da taj čovjek tvrdi i uči da pogani mogu imati naklonost kod Boga jednaku onoj koja je dana Židovima. Vikali su protiv njega gotovo istim jezikom kojim su se koristili protiv Gospodina: „Uklonite takvog čovjeka sa zemlje, jer nije dostojan živjeti.” Dok su tako vikali, bacali prašinu u zrak, gestikulirali rukama i bacali svoje haljine, činili su divlju, čudnu sliku. Rimski zapovjednik, s obzirom na to da nije razumio hebrejski jezik, nije mogao pratiti apostolovu besjedu. Smatrao je očitim da nakon što je neko vrijeme imao tako mirno i uredno saslušanje, a da je sada došlo do takvog divljeg izljeva ogorčenja na ono što je rekao, to podrazumijeva nešto vrlo duboko, podmuklo i zlo u čovjeku jer, u protivnom, njegove riječi ne bi tako pobudile strasti i zlobu religioznih ljudi. Stoga je naredio da se apostol bičuje kako bi ispričao pravu priču o svojim nesuglasicama sa Židovima.

Stvari su donekle iste i danas, iako na drugačijoj razini. Stranac ili svjetovna osoba, čuvši kako neki sektaški kršćanin kritizira nekoga tko propovijeda istinsko Evandjelje Gospodina Isusa, bio bi sklon pretpostaviti da poruka mora sadržavati nešto vrlo zlobno, vrlo strašno, jer, inače, to ne bi tako uznemirilo one koji izvana imaju toliko „obličja pobožnosti”. I ako, kao u slučaju rimskog časnika, bude odobrena publika i istina bude predstavljena pred njihovim sluhom, oni je ne mogu razumjeti – to jest, „svijet mudročću ne poznaje Boga”, malo zna o Njegovom planu, malo razumije jezik Njegove Riječi – to je drugačiji jezik od onoga na koji su navikli. I kada, nakon predstavljanja istine, naiđu na gorko protivljenje i njezine napade od strane vjerskih učitelja – modernih pismoznanaca i farizeja te doktora teologije – ne smijemo se iznenaditi ako su skloniji stati na stranu onih koji predstavljaju popularnu teologiju – takozvanu „ortodoksiju” – te pretpostaviti da istinsko Evandjelje, jer ga vjeruje i podučava tako malo ljudi, a toliko mu se mnogo utjecajnih protivi, mora nužno biti nešto vrlo zlo.

Ipak, na nama je da uzmemo apostola za našeg vodiča i da budemo vjerni u korištenju svake prilike kako bismo pustili svjetlo da zasja, čak i ako to izazove gorku opoziciju, progon i predrasude tame. Tama mrzi svjetlo jer je time ukorena, objašnjava naš Gospodin. Ništa nije toliko poticalo pismoznance i farizeje prije osamnaest stoljeća kao razumnost pravog Evandjelja. Obični ljudi rado su ga slušali, osim ako ih njihovi vjerski vođe nisu zastrašivali i navodili da sumnjaju u one koji su ih učili suprotno. Stoga su vladari bili ogorčeni na evanđeliste: „Bili su ožalošćeni jer su [apostoli] poučavali narod.” Oni su, naprotiv, smatrali da samo pismoznanci i farizeji, doktori i vođe trebaju biti poučavani, a da ih narod treba jednostavno slijepo slijediti, bez zahtijevanja razloga i onog „Tako govori Gospodin” za svoju vjeru.

Naš je ključni tekst za ovu lekciju dobro odabran. Pavao je to svojim iskustvom ilustrirao; patio je kao kršćanin – zbog svoje odanosti Gospodinu i Njegovoj Riječi. Nije patio zbog toga što je slijedio savjete braće da uđe u Hram, jer je očito da bi se mržnja koja je prema njima bila u srcima njegovih neprijatelja ionako prije ili kasnije manifestirala i tražili bi njegov život, kao i u prethodnim prilikama. U ovom incidentu samo vidimo da je pokušaj braće da stvore povoljan dojam o apostolu Pavlu i njegovom radu među poganima propao i vjerojatno je doveo do njegovog uhićenja itd. brže nego što bi to učinio bilo koji drugi postupak.

Apostol se nije sramio svojih patnji jer je shvatio da ih podnosi zbog Krista. Svaki bi se muškarac ili žena duboko povrijedili te bi se i trebali osjećati duboko povrijeđenima zbog javnog uhićenja i zatvaranja poput

nekog zločinca, prekršitelja zakona. Ali kada se te stvari dožive te uspijemo shvatiti da nam dolaze zbog naše vjernosti Gospodinu i slijeđenja Njegovih stopa, možemo se radovati u sramoti, radovati se stvarima koje bi inače bile sramotne i odvratne. Ako, dakle, u Gospodinovoj providnosti uhićenje, zatvaranje ili bičevanje zadesi bilo koga tko čita ovaj članak i ako može izravno ili neizravno pratiti svoje nevolje do vjernosti Gospodinu i Njegovoj istini, neka se ne srami. Neka slavi Boga zbog toga, radujući se što je smatran dostojnim trpjeti za ime Kristovo i sjećajući se da je tako bilo i s našim Gospodinom Isusom. Bio je uhićen; bio je vezan; bio je bičevan; bio je javno

vrijeđan; čak je bio razapet kao bogohulnik protiv Boga. – 1. Pt 4,16.

Još jedna lekcija koju ovdje možemo naučiti jest to da ne vjerujemo previše implicitno u glas mnoštva; ako čujemo kako rulja više protiv nekoga, bilo usmeno ili putem tiska, ne bismo trebali bezuvjetno prihvatiti njihov sud. Trebali bismo se sjetiti Isusovih iskustava, iskustava Pavla i drugih apostola te kako je mnoštvo vikalo: „Uklonite ih!” Kršćanin čiji je um tako oslobođen predrasuda bolje je pripremljen mudro suditi o svemu što može doći pod njegovo promatranje ili kritiku. A onda, ako i sam ima slična iskustva, bit će bolje pripremljen za njih.

„GOSPODIN JE STAO KRAJ NJEGA”

— DJELA APOSTOLSKA 23,11-22. – 10. SVIBNJA. —

„A iduće je noći stao kraj njega Gospodin te rekao: ‘Rasploži se, Pavle!’”

Nakon uzbudljivih iskustava iz naše posljednje lekcije, apostol se morao osjećati pomalo potišteno i obeshrabreno. Istina, prošao je kroz jednako velike kušnje među poganima, ali ovdje, među svojim narodom i u Gradu Velikog Kralja, protivljenje Evandelju bilo bi mnogo sklonije tome da ga u srcu učini bolnim. Osim toga, očito je došao u Jeruzalem pun misli da bi pod Gospodinovom providnošću mogao ostvariti značajno djelo među svojim rođacima po tijelu i spasiti neke od njih prije velikog prevrata za koji je shvatio da je neizbježan. Bilo je to u ovom vremenu velikog mentalnog stresa kada je Gospodin s njim tako milostivo komunicirao putem sna, kao što je navedeno u prvom retku naše lekcije. Kakvo je to bilo ohrabrenje! I činjenica da je dano bila je jamstvo da je ono bilo potrebno, jer Gospodin vrlo rijetko doista čudesno intervenira u tijeku događaja, osim ako za to nema posebne potrebe. U dvije druge prilike, kada je apostol bio u nevolji, Gospodin je pokazao svoju naklonost i ohrabrio ga na sličan način (Djela 18,9-10; 27,24).

Koliko se apostol morao osjećati ojačanim ovim viđenjem i uvjerenjem u božansku skrb možemo dobro zamisliti. Ipak, Gospodin je bio s njim i brinuo se za njegove interese jednako kao i u drugim prilikama, kada nijedno viđenje nije potvrđivalo tu činjenicu: i on je s nama, svojim sljedbenicima danas, na sličan način. Nesumnjivo su viđenja dana apostolu bila namijenjena od Gospodina da budu ohrabrenje za „sve koji bi povjerovali u njega kroz njihovu riječ”. Apostolova viđenja služe nama kao što su služila njemu – uvjeravajući nas također da je Gospodin sa svojim narodom i da je sposoban brinuti se za nas, štiti nas, voditi nas i blagosloviti naše napore danas, baš kao i prije osamnaest stoljeća. Ali imati Gospodina tako uz sebe i osjećati se dobro u Gospodinovoj prisutnosti podrazumijevalo je punu iskrenost i revnost s apostolove strane da čini i bude sve što bi ugodilo

Učitelju. Slično tome, možemo uživati u njegovoj prisutnosti i na sebe primijeniti poruku: „Rasploži se”, samo u onoj mjeri u kojoj naša srca mogu shvatiti da, koliko god naši napori za istinu i za braću bili nesavršeni, oni su učinjeni „kao za Gospodina” i najbolje što možemo.

Dan prije ovog viđenja, po nalogu rimskog zapovjednika, apostol je doveden pred židovski Sinedrion (Veliko vijeće), čiji je predsjednik bio veliki svećenik Ananija. Apostolu je bilo dopušteno obratiti se Sinedrionu i on je započeo izjavom da je Židov, koji je uvijek živio u punom skladu sa zakonima svoje zemlje – časní građanin. U to vrijeme, kako se sjećamo, veliki svećenik, možda misleći da je taj jezik odraz usmjeren protiv njega samog (jer je imao lošu reputaciju), naredio je jednom službeniku da udari apostola po ustima – uvreda koja nije bila nimalo neuobičajena na Istoku u to vrijeme, a donekle je prisutna i danas. Apostol, opravdano ogorčen, uzviknuo je: „Bog će te udariti, ti okrećeni zide; jer sjediš da mi sudiš po zakonu, a zapovijedaš da me udare protivno zakonu?” Jedan koji je stajao blizu njega odgovorio je: „Odgovaraš li tako Božjem velikom svećeniku?”, a apostol je odgovorio: „Nisam znao, braćo, da je on veliki svećenik; jer je napisano: ‘Ne govori zlo o vladaru svoga naroda.’”

Nije sigurno što je apostol mislio ovim riječima. Možda zbog slabog vida nije prepoznao Ananiju. Ili je možda htio dovesti u pitanje pravo Ananije na titulu velikog svećenika. Ili je pak, s obzirom na činjenicu da je antitipski veliki svećenik Gospodin Isus, a da je predodžbeno svećenstvo završilo u vrijeme Kristovog proslavljenja, apostol možda imao to na umu. Međutim, priznao je učenje Zakona u vezi s državnim službenicima, da se oda čast onima kojima je čast dužna. Tu je lekcija za sve nas u ovom vremenu, kada nalazimo toliko onih koji su skloni „govoriti zlo o

dostojanstvenicima” i iznositi optužbe protiv njih. Stav Gospodinovog naroda u takvim bi stvarima trebao biti vrlo konzervativan – u skladu s Mihaelovim riječima protivniku: „Gospodin te ukorio!”

Razmišljajući da će naići na malo ljubaznosti od takvog suda te znajući da su njegovi članovi bili gotovo jednako podijeljeni između farizeja i saduceja, a da je veliki svećenik bio saducej, apostol se obratio farizejima navodeći da je ovo slučaj u kojem mu saduceji pokušavaju nanijeti štetu zbog njegove religiozne vjere (koju su farizeji dijelom dijelili) te da je saducej, kršeći Zakon, upravo naredio da se farizeja udari po ustima. Na taj je način donekle pridobio simpatije farizeja izjavivši da je farizej, sin farizeja, i da je pravi razlog protivljenja njemu bio zbog uskrsnuća mrtvih – jer su farizeji vjerovali u uskrsnuće mrtvih, dok su ga saduceji poricali. Odmah je došlo do sukoba u Sinedrionu: farizeji su donekle podržavali apostolovu stvar, protiv svojih protivnika, saduceja. Sastanak je završio u neredu, no rimski zapovjednik Lizija spasio je Pavla i uklonio ga, čime je uzbuđenje splasnulo.

Iskrenost i ispravnost Pavlove tvrdnje da je farizej neki su doveli u pitanje, ali smatramo da je njihova tvrdnja neutemeljena. Apostol je bio Židov; tako su bili i farizeji, a Židov može imati više ili manje pobožnosti a da to ne utječe na njegovu nacionalnost. Farizeji su tvrdili da su strogi vjernici Mojsijevog zakona – vjernici u sve što su Mojsije i proroci napisali, a naziv farizej označava svetost ili potpunost u poštovanju Zakona. Pavao je cijeli svoj život bio revan za Božji Zakon i za njegovo potpuno poštovanje, a nije to bio ništa manje ni kao kršćanin. Štoviše, bio je još revniji, jer je, shvativši svoju nesposobnost i nesposobnost svih ljudi da drže Zakon, prihvatio Krista, Božjeg poslanika, kao onoga kroz koga će jedino moći savršeno i potpuno držati Zakon. Kako je i sam izrazio: „Da se pravednost [puno, cijelo, potpuno značenje] Zakona ispuni u nama [svetim ljudima, potpunima u Kristu] koji ne hodimo po tijelu, nego po Duhu.” Svi pravi kršćani danas mogli bi iznijeti tvrdnju sličnu apostolovoj – da smo farizeji – sveti ljudi – čuvari božanskog Zakona – koji ga drže u svakom pogledu koliko je to moguće, dok sve nedostatke i manjkavosti za nas nadoknađuje naš Gospodin Isus. Nismo pod Savezom Zakona, jer je on ustupio mjesto boljem, onom izvornom, ali što se tiče samog Zakona, on je Božji zakon, „svet, pravedan, dobar” i nikada ne može nestati. Prepoznavamo ga jednako kao što su ga prepoznavali sveti ljudi starine, pa i još više, jer razaznajemo ne samo njegovo slovo već i njegov duh – ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjima.

Židovi su morali shvatiti da će njihov slučaj protiv apostola izgledati vrlo loše u očima rimskog zapovjednika, s obzirom na to da su oni izazivali

nerede u oba navrata, da je apostol bio smireniji i spremniji obrazložiti svoj slučaj te da su neki od onih koji su trebali biti njegovi tužitelji prešli na njegovu obranu. U međuvremenu su se simpatije farizeja prema Pavlu nesumnjivo ohladile. U svakom slučaju, tijekom te noći više od četrdeset zabludjelih vjerskih entuzijasta zaklelo se Bogu kletvom da će ubiti Pavla. Takva anatema u biti je značila: „Neka Božja kletva bude na nama ako ne usmrtimo ovog čovjeka za kojeg vjerujemo da je neprijatelj Boga i naše religije te kojeg smatramo svojom dužnošću uništiti.”

Smislili su sljedeću zavjeru: naložit će velikom svećeniku da pošalje poruku rimskom zapovjedniku kako Sinedrion želi novo ispitivanje zatvorenika po nekim drugim optužbama, s namjerom da, dok ga vojnici budu dovodili, tih četrdeset ljudi napadne i riskira svoje živote kako bi ubili Pavla. Očito stvar nije bila čuvana tako tajno kako su mislili, jer je jedan od Pavlovih rođaka saznao pojedinosti. Doista, znamo da je nemoguće išta sakriti od Boga te da su stoga i najtajniji dogovori nemoćni nanijeti štetu Gospodinovom narodu. Ipak, kada je informacija stigla do apostola, nije u sebi rekao: „Bog zna sve o ovoj stvari i pobrinut će se za mene, stoga nemam ništa s tim.” Naprotiv, organizirao je stvari koliko je mogao kako bi osujetio zavjeru – kao da cijela odgovornost za njegovo očuvanje leži isključivo na njemu. U tome je lekcija koju mnogi od dragih Božjih ljudi trebaju naučiti, a to je da je svaki Gospodinov sljedbenik suradnik s Gospodinom u svakom dobrom djelu. Naša je dužnost učiniti sve što znamo kako bismo se pravilno obranili, zaštitili jedni druge od zamki Protivnika i obranili cilj kojem služimo. No nakon što smo učinili sve što je u našoj moći, nakon što smo iskoristili svu mudrost i razboritost kojom raspolažemo, trebamo umiriti svoja srca u spoznaji da će se Gospodin pobrinuti za sve što je izvan naše moći kontrole, tako da će sve stvari zajedno raditi na dobro onih koji ljube Boga.

Još je jedna lekcija za nas u činjenici da, iako je Gospodin obećao Pavlu da će, kao što je bio vjeran u svjedočenju o Njemu u Jeruzalemu, isto tako morati propovijedati Evanđelje i u Rimu, ipak je ispunjenje ovog posljednjeg predviđanja dugo odgađano. Prošle su više od dvije godine prije nego što je stigao u Rim, i to kao zatvorenik. I nama su također potrebne određene lekcije iz vjere. Ne samo da trebamo vjerovati da je Gospodin s nama i da se brine za naše poslove već su nam potrebne strpljivost i ustrajnost u vjeri, nadi i ljubavi. Često se događa i nama, kao i apostolu, da Gospodin dugo odgađa naše oslobađanje od nepovoljnih uvjeta – dugo odgađa otvaranje željenih vrata prilika u svojoj službi. Trebamo se sjetiti njegove mudrosti, kao i njegove ljubavi i moći te mirno počivati u tome nakon što učinimo sve što je u našoj

moći. U Pavlovom su slučaju uvjeti u Rimu možda kasnije bili povoljniji za njegovu službu nego u ono vrijeme. Također je moguće da je Gospodin u međuvremenu imao posao za njega kao zatvorenika u Cezareji, među Rimljanima. I tako je i u našim poslovima: trebamo tražiti prilike za službu kako nam one dolaze i prepustiti našem Gospodinu nadzor nad našim životom u cjelini.

ODGOVORI NA ZANIMLJIVA PITANJA

TKO JE BIO ODGOVORNIJI: JUDA ILI ANANIJA I SAFIRA?

Pitanje: Koju bismo razliku trebali prepoznati između stanja Jude Iškariotskog i njegova zločina te Ananije i Safire i njihova zločina? Jedan je sagriješio prije nego što je Duh Sveti bio dan na Pedeseticu, a drugi su sagriješili nakon toga. Ako je Judin slučaj zaslužio presudu druge smrti, zar ne bi i ostali zaslužili isto? Ako Ananija i Safira nisu sagriješili grijehom koji vodi u smrt, kako bismo trebali gledati na Judin slučaj?

Odgovor: Čini se da postoji značajna razlika između ova dva slučaja. Oba su zločina počinjena protiv velike svjetlosti i oba su bila za osudu, ali Judin zločin čini nam se mnogo ozbiljnijim. Iako je živio prije Pedesetnice, trebamo se sjetiti da je bio jedan od Dvanaestorice na koje je Isus posebno prenio mjeru svog duha – takvu mjeru koja mu je, zajedno s ostalima, omogućila da čini čuda iscjeljenja, izgoni đavle itd., kako je zapisano. Njegova je pozicija bila posebno bliska Gospodinu i Njegovoj osobnoj pouci, kako po nauku tako i po primjeru. Sjećamo se Gospodinovih riječi učenicima: „Vama je dano znati tajne Kraljevstva, a onima vani ove su stvari govorene u prisposodobama.” Sva ta privilegija, prilika, znanje i kontakt učinili su Judu posebno odgovornim.

Također, njegov bi zločin bio loš i zao i da je bio usmjeren protiv bilo koje obične osobe, ali je ozbiljno pojačan time što je bio usmjeren protiv onoga koji je govorio i djelovao kao nitko prije. S ovoga stajališta, čini se da Gospodinova izjava da je on sin propasti ima posebnu težinu ili značaj, implicirajući da je uživao dovoljnu svjetlost i znanje o pravednosti da bi mu se moglo suditi, te da je njegov namjerni grijeh protiv takve svjetlosti i znanja značio drugu smrt.

Kada je riječ o Ananiji i Safiri, oni su bili početnici; nisu dugo bili u Crkvi, nikada nisu sreli Učitelja i nisu dugo poznavali apostole. Vidjeli su druge kako posvećuju svoju imovinu i primijetili su da su zbog toga bili cijenjeni u Crkvi. Željeli su imati takvo priznanje i učiniti nešto dobro sa svojim sredstvima, ali sebičan osjećaj, možda kombiniran s osjećajem opreza, naveo ih je na pogrešan način ponašanja koji je apostol Petar nazvao „laganjem Duhu Svetome”. Ne tvrdimo odlučno da će oni imati bilo kakvu buduću ili daljnju

Kao rezultat dojave o zavjeri, rimski kapetan poslao je apostola pod jakom vojnom pratnjom u rimski glavni grad Judeje – Cezareju. Tamo je apostol, iako zadržan kao zatvorenik, nesumnjivo bio udobno smješten, čekajući suđenje pred rimskim upraviteljem Feliksom. Suština ove lekcije u cjelini, u njezinoj primjeni na nas, izražena je u apostolovim riječima: „Ako je Bog za nas, tko može biti protiv nas?”

priliku za stjecanje vječnog života i ne znamo ni za jedan tekst Svetoga pisma koji nam to jamči. Ipak, čini nam se da nije nevjerojatno da će imati daljnju priliku u kojoj će imati veću svjetlost i veće znanje o ispravnom i pogrešnom te o posljedicama koje iz toga proizlaze.

TREBAMO LI KORISTITI POJAM „EVOLUCIJA” ITD.?

Pitanje: Primjećujem vaše protivljenje teoriji evolucije. Ipak, u knjizi Milenijsko svanuće (svezak I., stranica 31.) spominjete mogućnost da je naš Stvoritelj koristio nešto od evolucijskog razvoja u dovođenju različitih vrsta životinja do njihove vlastite savršenosti. Dopustite mi da pitam: ne možemo li mi kršćani s pravom koristiti riječ „evolucija”? I ne možemo li čak misliti o Adamu kao da je dosegao ljudsku savršenost kroz proces razvoja kao jedna od životinjskih vrsta?

Odgovor: Ne na oba pitanja. Smatramo da su riječi evolucija i evolucionist sada definitivno povezane s određenom teorijom. Te riječi u potpunosti pripadaju onima koji su ih izmislili i koji ih sada posjeduju, stoga vjerujemo da bi, kao kršćani, bilo dobro da ih temeljito izbjegavamo jer je misao povezana s tim riječima mehanička, čista i jednostavna, nasuprot onoj kreativnoj. Smatramo da je Bog razvio različite vrste, svaku do njezine savršenosti, i da ih je razvio – bilo dugim ili kratkim procesom – iz same zemlje. Međutim, ne možemo priznati, kao što bi to evolucionisti tvrdili, da je to bio samo razvoj kojem nije bio potreban Darovatelj života da ga pokrene, održava i usmjerava. Tvrdili bismo da je Bog upravitelj svih sila prirode i da su sve one Njegova vlastita kreacija, a stoga i rezultati Njegove izravne kreacije u svakom slučaju – bila to riba, ptica, zvijer ili čovjek.

Ne bi nam se činilo razumnim pretpostaviti postupni razvoj savršenog čovjeka evolucijskim procesom, a da mu se u nekoj fazi njegova razvoja ne doda određena mjera odgovornosti prije nego što postigne savršenstvo. Također, ne bi bilo razumno pretpostaviti evoluciju čovjeka iz nižeg reda bića do apsolutnog savršenstva njegove vrste bez povijesti, književnosti itd., niti bi bilo razumno pretpostaviti da je ljudsko biće tako evoluiralo iz nižeg reda bića do ljudskog savršenstva, a da je do

trenutka kada je postiglo savršenstvo bilo u neznanju o dobru i zlu. Ako smo mi, koji smo u palom stanju, odgovorni pred božanskim zakonom, zar ne bi i oni iz ljudske obitelji koji još nisu postigli punu savršenost, ali imaju znatnu inteligenciju, također razumno bili odgovorni pred zakonom – pod pretpostavkom da je vaša teorija točna?

S koje god točke gledišta promatrali stvar, ne možemo pronaći nikakvo uporište za pretpostavku da je Adam ikada imao ljudskog oca, bilo savršenog ili nesavršenog u tijelu. Još bismo manje vjerovali da je ikada imao oca nižeg reda bića koji bi mu mogao dati

život na božansku sliku, u srcu i glavi. Nadalje, pretpostaviti takvu moguću evoluciju čovjeka do savršenstva iz stanja nesavršenosti značilo bi pretpostaviti da je čovjek u sadašnjem nesavršenom stanju svoj vlastiti spasitelj i da bi mogao ponovno započeti proces evolucije jednako dobro kao što je mogao provoditi takav proces prije postizanja savršenstva. Ako bi se takva pretpostavka smatrala istinitom, to bi negiralo sva biblijska učenja koja imamo o potrebi za Otkupiteljem i Njegovim uplitanjem kako bi se nadnaravno dovelo do vremena obnove svih stvari.

